

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium - Cod. Aug. perg. 37

[S.l.], [3. Drittel des 10. Jh.]

Passio sanctae Luciae virginis

[urn:nbn:de:bsz:31-6715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6715)

dicimus sapientiam unā
quam sapientiam dicimus
habere ingenium. memoria
intellectam. Nam ingenio
adiuuentimus. memoria te
nemus quod docemus. intel
lectu aduestimus quicquid
tuudere nobis contigerit tū
dire. Quid modo facimus.
rum quid non ista unū sa
pientiae in homine possi
dent nomen. Quomodo
non dī omnipotens in una
ditate trinitatis optineat
maiestatem. Tunc tibi stius
pstratus in terram. coepit
clamare dicens. Non mihi
uidetur humana lingua ra
tionem reddere. sed puto qd
angelus dī per ostium lo
quatur. Et cum multas gra
tias ageret. quod breuiter
unum dīm tribus personis
eē euidentius ostendisset.
conuersus ad fratrem suū
dixit. De dō uno satis mi
hi eē factum confiteor. nunc

super est ad inquisitionem
meam ut coeperat sermo
pereurrat. Respondens cae.
cilia dixit. De his mecum lo
quere. quia tūrocinu temp
fratrem tuum tibi phibe
dare responsum.

INCIPII PASSIO SCAE LUCIAE VIRGINIS

Lucia uerſam pūm
ciam beatus
simae uirgi
nis agathes
fama crebreſcere
& ſiracuſanus populū per
milia quoq. quinquaginta
ad urbem cathinensium ſiti
enter pergeret ad ſepulchri
ſcae agathes uirginis uene
randum. Contigit luciam
uenerabilem uirginem nobi
liſſimam ſiracuſanorum
ſimul pergere feſtiuitatis
gratia inuitante. Cuius ma

ter euhicia per annos quatuor
fluxu sanguinis fatigata. nullo
poterat medicorum remedio
liberari. Igitur dum processio
nis mysteria ageremur. hanc
euangelii lectio fuit. quae legi-
tur fimbrio uestimenti mu-
lier a sanguinis fluxu salua-
ta. Et dum haec lectio recita-
tur. dixit sc̄a lucia matri suae.
Sic credis mater his quae legun-
tur. crede agathen passam pro
xpi nomine. hoc meruisse. ut
semper in presenti habeat eam
per cuius nomen passam est. Con-
tinge ergo sepulchrum eius
credens. & liberaberis. Igitur
cum per actis omnibus popu-
lus abscessisset. prostrauerunt
se ante sepulchrum sc̄ae uirgi-
nis mater & filia. & coeperunt
lacrimis flagitare suffragium.
Interea dum orationis fluxi-
tas teridit. somnum lucia
uirgo arripuit. & uidit in
somno beatam agathen in me-
dio angelorum. gemmis or-

natam stantem et luciam
Soror mea lucia uirgo
deuota. quid a me petis
tu poteris prestare continua
Nam et matri tuae fides tua
subuenit. & ecce saluata est
Et sicut per me ciuitas catiner-
suum sublimatur a xpo. ita
per te ciuitas siculana deco-
rabitur. Quia iocundum
virtutis uirginitate habita-
culum preparasti. Et his
audientis. experge facta surre-
xit tremens. & ait matri suae.
Mater mea. mater mea. ecce
salua facta es. per ipsam te
deprecor quae te saluauit
saluauit suis orationibus. ne-
tum mihi aliquando sponsu-
nomines. ne tu uelis de corpo-
ris mei posteritate fructum
mortalitatis inquirere. sed
omnia quae mihi eunt ad
corruptionis meae auctorem
hominem mortuum eras da-
tura. O a mihi eunt ad inte-
gritatis meae auctorem dnm.

... xpm. Cui mater eius
... ait. Omnia quae
... patris tui defuncti an
te nouem annos incontami
nanter custodiens amplifi
caui potius quam minui in
patrimonium. Mea uero
omnia quae sunt. uel ee
possunt. ipsa melius tu
nosti. Tege oculos meos
& quae cumq; tibi placue
rint. de ipsis facultatibus
facto. Lucia dixit. Au
di mater consilium meum.
Non satis dō carus est qui illi
hoc dat. quo ipse perfrui
non potest. Sed tibi gratū
uis ee dñm. hoc illi da quo
tu uti poteras. moriens enim viii.
nihil potes uti. & quoddam
ideo das. quia tecum ferre
non preuales. Uiuens ergo
& salutē tui corporis tenens.
da xpo quod possides. & que
quid te mihi daturam spo
ponderis. uel cogitabis etiā.
xpo incipe tradere. Igitur

distrabantur praedia &
gemmae uenduntur. ad spon
si nōtiam perueniunt.
Quiq; sollicitus. coepit inqui
rere a nutrice scāe luciae quid
hoc eet quod distractionē re
pentinam praediorum & gem
marum audisset. Cui haec
nutrix cauta confinxit. Spon
sa tua inuenit possessionem
inuenalibus. quae millenos eteo
solidos amplius preestet. Hanc utuo
nomine cupiens comparare.
uidetur aliquanta distrahe
re. Credit stultus carnale
mercedonum. & animum
ab indagatōne reuocans. etiā
ipse coepit auctor ee uenden
tium. At tibi distracta pae
ne uniuersa didicit paupe
ribus. uidiuis. orphanis. pe
reginantibus. & dō seruientibus
erogata. pponit litem in iu
dicio pascasi consularis. dicens
sponsam suam xpianissimā.
contra leges uiuere au
gustorum. Quam pascasi

us corripientis coepit ad
 sacrificia demonum in
 uitare. Cui beata lucia ait.
 S acrificium unum et inma
 culatum apud patrem hoc
 est. uisitare uiduas & or
 phanos in tribulatione
 eorum. Ergo per istos tres
 annos nihil aliud egi. nisi
 sacrificauit dō uiuo. lam q̄
 nihil super quod sacrificem.
 me ipsam offero in sacrificiū
 dō hostiam uiuentem. quod
 ipsi placet de hostia sua faciet.
 P ascasius dixit. Ista uerba cui
 cumq̄. tibi simili narrare pote
 ris xp̄iano. mihi aut̄ qui prin
 cipum decreta custodio. ista
 frustra p̄sequeris. Lucia dixit.
 T u principum leges attendis.
 ego dī mei leges attendo. T u
 principes times. ego dīm me
 um timeo. T u illos offende
 re non uis. ego dīm offende
 re caueo. T u illis placere de
 sideras. ego ut xp̄o soli pla
 ceam concupisco. T u ergo fac

quod tibi seis utile. &
 hoc ago quod mihi uti
 cē recognosco. pascasius
 p̄ atrimonium tuum cum
 corruptoribus tuis stirpa
 sti. et deo quasi meretrix lo
 queris. Lucia dixit p̄ atri
 monium meum tūto lo
 co constitui. C orruptores
 autem nec mentis meae. nec
 corporis mei aliquando su
 sepi. pascasius dixit. Qui
 sunt corruptores mentis &
 corporis. Lucia dixit.
 C orruptores mentis uos estis.
 de quibus dicit ap̄t̄s. Cor
 rumpunt mores bonos col
 loquia mala. Suadens enim
 animas hominum meretri
 cari. ut dimittant uirum su
 um. id est creatorem suum.
 & sequantur diabolum in
 idolis uanis. & inanibus simu
 lacris. C orruptores uero cor
 poris sunt. hi qui temporalem
 delectationem praeponunt de
 lectationibus sempiternis. &

labentem laetitiam perpetu
s gaudis ante ponunt.
Pascasius dixit. Cessabunt
uerba. cū fuerit peruentum
ad uerba. Lucia dixit. Uer
ba dī cessare non poterunt.
Pascasius dixit. Tu ergo dī es.
Lucia dixit. Ancilla dī sum
& ideo dixi uerba dī. quia
ipse dixit. Non uos loqui
mini in conspectu iudicum
sed sp̄s sc̄s ipse loquitur in
uobis. Pascasius dixit. Inte
ergo sp̄s sc̄s est. Lucia dixit.
A p̄ts dicit. quod caste uiuen
tes templum dī sunt. & sp̄s
sc̄s habitet in eis. Pascasius
dixit. Ergo faciam te ad lu
panar duci. ut dum fueris
seostata fugiat a te sp̄s sc̄s.
Lucia dixit. Numquā inqui
natur corpus. nisi de consen
sumentis. Nam & si in ma
nu mea tura ponas. & p̄ ma
nū iacias sacrificia. dī haec
ad tendit & ridet. de sensib;
enī & de uoluntatib; iudicat

Nam sic patitur uiolatorem
castitas sicut serpentem. sic
latronē sicut barbarū. Nā
si inuitā me uiolari feceris
castitas mihi duplicabitur
ad coronā. Pascasius dixit.
ibi te faciam subturpitu
dine expirare. nisi modo
caerimomoniis consense
ris augustorū. Lucia dixit.
Iam dixi tu uoluntatē meā
numquā poteris ad consen
sū puocare peccati quod
in potestate tua uideris ha
bere. hoc ad ancillā xp̄i
p̄tinere non poterit. Tunc
consularis iussit uenire le
nones. & tradidit eā illis dicens.
I nuitate ad castitatē eius po
puli. et facite eam tam diu
illudi. quā diu mostua num
tietur. At ubi eā coeperunt
uelle trahere ad lupanar.
tanto pondere eā fixit sp̄s
uirpenitus moueri n̄ posset.
Accedentes autē simul multi
ex officio impellentes tra

hentes deficiebant sudore.
 Virgo dñi immobilis persi-
 stebat. Tunc miserunt funes
 in manus eius & pedes. & coe-
 perunt omnes pariter trabe-
 re. & illa quasi mons im-
 mobilis permanebat. Tunc
 angustiari coepit pascasi-
 us & merore deficere. Et
 uocauit magos & aruspice-
 ces. & templorum omniu-
 sacerdotes. quiq. omnes age-
 bant supersticiones suas con-
 tra eam ut moueretur & ita
 permanebat fixa corpore.
 ut paenitus nec per aera eius
 uestigia mouerentur. Tunc
 pascasius lucio iussit eam
 perfundi. credens adserenti-
 bus quod maleficius staret
 immobilis. Item adducta
 sunt multa parua bouum ut
 ab ipsis traheretur. & omnino
 non potuit. Tunc dicit ei pa-
 scasius. Quae sunt ista male-
 ficia tua. Lucia dixit. Ista
 mea maleficia non sunt. sed

beneficia dñi. Pascasius
 Quae ratio ista e. quod per
 la fragilis amille tracta ho-
 minibus non moueatis.
 Lucia dixit. Si alio. x. mi-
 lia adduxeris. audient
 mihi spm scm dicentem.
 Quod cadent a latere meo
 mille. & decem milia a dex-
 tris. Torquebatur autem
 itaq. animo pascasius. &
 inter cogitationes & uiscer. &
 cruciamenta clamabat.
 Cui beata uirgo ait. Quid
 cruciaris. quid p. diuersa
 mentis tue. cruciamenta
 torquens templum dñi esse.
 si pbasti iam crede. si non
 pbasti discede. Eo magis
 pascasius anhelabat quia de
 seipso risus sibi exhiberi
 cernebat. Tunc igne circa
 eam fecit copiosu incendi.
 ita ut pice. & resina & feruens
 oleum. sup ea iactarent. at
 illa in nomine ihu xpi stetit
 immobilis dicens. Et ego

gaui dnm meum ihm
pm ut ignis iste non domi
netur in me quatenus tibi
insultant fidentes in xpo.
Et ideo peiui inducias mar
tyri mei ut credentibus
tollerem timorem passio
nis. & non credentibus uo
ce insultationis afferrem.
Tunc angustiante eum non
ferentes amici eius. gladi
um in uisceribus eius mer
gi fecerunt. & ia percussa qua
diu uoluit allocuta e tur
bam circumstante dicens.
Adnuntio uobis pacem da
ta ecclesius di. Diocletiano
deregno suo electo & ma
ximiano hodie mostuo.
Et sic habet catinensiu ciui
tas inueniente p se sorore
mea agithen ita me scia
tis isti ciuitati data ad no
si uoluntate di facientes sus
ciperetis fide. hec loquente
di famula lucia ut diximus
uiserib. patefactis gladio

ante oculos eius ferro uinct
ducebat pascasius. Cucurre
rant eni relationes saeculor
quod fuisset pcedat p uin
cia qui p ductus ad urbem ro
ma ab omni senatu romano
auditus. accepit sententia ca
pitale. Di aut martyr lucia
uirgo sacratissima de loco in
quo percussa e paentus mota
non est. neq. exiit sps eius. ni
si uenientib. sacerdotib. &
mysteria ei dantibus atq.
omnibus dicentibus amen.
illa misit spm. In eodem loco
fabricata est senati eius basi
lica in qua orationes eius flo
rent nunc & semper. & quo
usq. mundus steterit amen.

211

172
INCIPIT PASSIO SANCTI MARTINI

DIOCLETIANI SOCIORUM

DIOCLETIANUS
QUONDAM ROMA
nae rei publicae princeps
cum ad imperium totius
orbis fuisset electus. aliquas
que prouincias perturbari
quorundam praesumpti
one perspiceret. ad con
sortium imperii uel labo
ris. olim sibi commilitone
herculium maximianu
caesarem fecit. cumque
contra amandum et
helianum. qui in bagau
darum loco. praesum
ptione seruili arma com
mouerant. ad galliam
destinauit. Cui ad supple
mentum exercitus. legi
onem thebeam. ex orien
talibus militibus ire prae
cepit. quae legio. sex milia
sexcentos sexaginta sex ui
ros. ualidos animis. & instru

ctos armis. antiquorum
romanorum habebat
exemplo. huiusmodi mili
tes xpianae religionis ri
tum orientali traditione
susceperant. ab ierosoly
mitanae urbis episcopo. fidei que
sacrae uirtutem. armis
omnibus praeponebant.
Urbem quippe romanam
tinere attingentes. ean
dem xpianitatis fidem
quam acceperant. apud
beatum marcellinum
prophetiae romanae urbis
episcopum confirmantes. ut
ante gladio interirent.
quam sacram fidem xpi
qua acceperant auolarent.
Recepti igitur ad diocletian
no caesare. iubentur. ut
post maximianum col
legam. tinere quo coe
perant gallias tenderent.
Maximianus caesar. usu
quidem militiae bellis
aptus. sed idolorum pro